

VERSLAG GOAB-KRING ZUID-WEST-NEDERLAND

Dit is het verslag van de regionale kenniskring Zuid-West-Nederland over GOAB, die online plaatsvond op 24 maart 2022 van 10.00 – 12.00.

AGENDA

1. Welkom
2. Nieuws GOAB en NPO
3. Samenwerken aan de kwaliteit van ve
4. Startleeftijd ve
5. Evaluatie en afronding

WELKOM

Bij deze kring zijn zowel gemeenten als ve-aanbieders digitaal aangeschoven. Bijna 20 gemeenten en 15 ve-aanbieders namen deel. Deze gezamenlijke bijeenkomst is onderdeel van het landelijke ondersteuningstraject voor gemeenten en aanbieders, dat wordt uitgevoerd door Oberon, Sardes, CED-groep en de brancheorganisaties (maatschappelijke) kinderopvang en Sociaal Werk Nederland. Naast bijeenkomsten specifiek voor gemeenten of aanbieders dus nu ook een keer gezamenlijk om uit te wisselen, juist vanwege de gezamenlijke opdracht om (vanuit eigen verantwoordelijkheden) te werken aan onderwijskansen.

De uitvoerende partijen zijn vraagbaak voor gemeenten en aanbieders. Veel antwoorden en informatie zijn ook te vinden via de vernieuwde website www.goab.eu

Via een speeddate ontmoeten de aanwezigen elkaar en delen de eerste informatie aan de hand van de vraag: 'Wat staat er boven aan je ve-verlanglijstje?'

Zo is er onder andere gesproken over wensen omtrent:

- Meer individuele aandacht voor kinderen
- Meer personeel
- Meer tijd en ruimte voor scholing

NIEUWS GOAB EN NPO

GOAB

- Laatste GOAB jaar periode 2019-2022
 - Max 50% van 2022 budget mag meenemen naar volgend jaar als GOAB reserve.
 - Lukt het in corona-periode om circa 85%-90% budget 2019-2022 op te maken?
 - Evaluatie GOAB periode 2019-2022, zie o.a. [webinar](#)

- Eventueel nieuw GOAB-plan vanaf 2023, zie [format](#). Een plan is niet wettelijke verplicht, maar geeft een basis voor het uitvoeren van de gemeentelijke wettelijke taken.
- Implementatieonderzoek 960 uur en pbm'er
 - Meting 2 (over financiën) is [openbaar](#). Hieruit blijkt dat gemeenten gemiddeld 66% van hun GOAB-middelen besteden aan ve; de rest aan o.a. schakelklassen, verlengde schooldag, zomerscholen e.d. Uit het onderzoek onder aanbieders blijkt dat ongeveer 66% van de kostprijs wordt opgebouwd uit personeelskosten. Dit is in lijn met andere landelijke onderzoeken. Wel blijkt dat veel aanbieders (70%) de opbouw van de kostprijs niet/weinig inzichtelijk hebben.
 - Meting 3 (over pbm'er in de ve) verschijnt dit voorjaar.
- In de herhaling: de urennorm pbm'er in de ve gebaseerd op aantal kinderen teldatum 1-1-2022 (10uur per ve-kind). We weten dat er sprake is van fluctuatie in aantallen kinderen (hoger/lager) bij de aanvraag tov 1 januari. Advies om hierover in overleg te treden met de gemeente als aanbieder. De 10 uur is de landelijke norm, en een minimum.
- Licentie Peuterplein en Kleuterplein is vervallen; Kaleidoscoop bouwt af, licentie komt dus ook te vervallen (in 2025). Dit betekent dat aanbieders (en scholen in geval van Kleuterplein) medewerkers hier niet meer in kunnen laten trainen. Op den duur moet een ander programma gekozen worden (het moment is afhankelijk van het moment waarop pm'ers gehercertificeerd moeten worden, certificaat voor herschling is 3 jaar geldig). Daarnaast kan het zijn dat gemeenten in de subsidievoorwaarden hebben opgenomen dat een programma moet zijn opgenomen in de Databank Effectieve Jeugdinterventies. Deze programma's zijn dat niet meer. Gebruik je ze, dan zou je dus mogelijk niet in aanmerking komen voor subsidie. Gemeenten en aanbieders waar dit speelt kunnen hierover met elkaar in gesprek gaan.

NPO

- Bestedingstermijn NPO middelen verlengd tot 31 juli 2025
 - Geen aanpassing in middelen voor gemeenten. Het geld wordt uitgekeerd tot 31 juli 2023 (zoals in de beschikking is benoemd). Je mag het uitgeven tot 2025, maar dat hoeft niet. Er volgt nog een formeel bericht naar gemeenten vanuit OCW.
 - Verdeling voor scholen wel aangepast: o.a. meer voor vo-leerlingen. Ook mogen scholen het geld over een langere periode besteden, net als gemeenten.
- NPO 2de voortgangsrapportage in april. Dit zal vooral ingaan op welbevinden van leerlingen.

Overig

- Nieuw kabinet en GOAB
 - Inzet op hoger bereik VE. Hier is nog weinig over bekend. De minister gaat dit verder uitwerken.
 - Inzet op Rijke schooldag vooral voor kinderen in kwetsbare wijken en buurten. Het nieuwe kabinet wil verder investeren in een rijke schooldag, als onderdeel van een brede aanpak van bestrijding van armoede in kwetsbare wijken door gemeenten, waarbij scholen zelf bepalen wat zij nodig achten om de kansenongelijkheid te verkleinen. Te denken valt aan begeleiding bij huiswerk, sport en cultuur in samenwerking met plaatselijke verenigingen en bibliotheken. Te beginnen bij de scholen waar de nood het hoogst is. Ambtenaren vanuit OCW werken dit nu concreet uit en kijken naar goede voorbeelden in het land.
 - Op termijn afschaffen inkomensafhankelijke Kinderopvangtoeslag. Idee is dat alle ouders met recht op kinderopvangtoeslag op termijn een vaste ouderbijdrage gaan betalen van 5% tot aan een maximum uurtarief zoals gesteld door het Rijk. Dit heeft gevolgen voor de vraag, de kosten voor met name lage inkomens (betalen nu 4%) en de financiering van het aanbod voor ouders zonder recht op kinderopvangtoeslag. Daarnaast wordt de kinderopvangtoeslag straks direct uitgekeerd aan kinderopvanginstellingen, zodat ouders niet meer 'verdwalen in de ingewikkelde

regelingen of te maken krijgen met hoge terugvorderingen'. In de gesprekken hierover speelt ook het personeelstekort in de kinderopvangbranche een rol. Vragen of opmerkingen hierover kun je delen met de brancheorganisaties en VNG

- Oekraïne
 - Veel onduidelijk nog. Komt in volgende kring terug
 - [LOWAN](#): informatie voor scholen.
 - VNG [forum](#): informatie/uitwisseling voor gemeenten
 - Sites van [BK](#) en [BMK](#) voor aanbieders ve/kdv/bsv.
 - Als er voorbeelden zijn van peutergroepen waar Oekraïense kinderen worden opgevangen, kun je dit doorgeven. Deze worden via deze sites ook gedeeld.
 - Voorbeeld [Taalklas](#) Nieuw-Lekkerland, waar nu Oekraïense leraren de leerlingen lesgeven.

Marco schets dat op landelijk niveau snel meer duidelijkheid komt welke rol gemeenten dienen te pakken en welke financiering er extra komt.

SAMENWERKEN AAN DE KWALITEIT VAN VE

We zien dat er veel ontwikkelingen zijn die van invloed zijn op de kwaliteit van ve. Bijvoorbeeld:

- Coroneffecten: verwachte babyboom, uitval pm'ers door corona, vertragingen in de ontwikkeling van nieuwe instroom (sociaal-emotioneel of executieve functies)
- Personeelstekort binnen de kinderopvang, zorg, onderwijs etc
- Mogelijke groei in deelname door aanpassingen kinderopvangtoeslag
- Mogelijke wijzigingen in toezicht (samenwerking Inspectie en GGD) mede naar aanleiding van het rapport van [AEF](#)

De gemeenten en ve-aanbieders in deze kring geven aan dat vooral het personeelstekort en lage ouderbetrokkenheid van invloed zijn op de kwaliteit van ve. De ouderbetrokkenheid zeker ook door corona beïnvloed.

In groepjes hebben gemeenten en aanbieders vervolgens met elkaar uitgewisseld op welke wijze blijvend samengewerkt kan worden aan de kwaliteit van ve. Hieruit kwamen onder andere de volgende tips of opmerkingen:

- Versterken samenwerking BSO en VE als oplossing personeelstekort kinderopvang. Veel werknemers binnen BSO werken niet fulltime, zij kunnen mogelijk aanvullend werken binnen VE om het personeelstekort op te vangen.
- Mogelijkheid om BSO beter op de kaart te zetten als aanbieder aanvullende taal- en talentontwikkeling. Ruimte hiervoor binnen programma's BSO.
- Lange wachtlijsten voor indiceren problematiek bij kinderen zijn een groot probleem. Late indicatie betekent een vertraging op de instroom, waardoor kinderen pas later geholpen kunnen worden.
- Financiële kwetsbaarheid van ouders (denk aan gevolgen energiecrisis) zorgt ervoor dat sommige gezinnen hun kind(eren) terugtrekken uit de kinderopvang. Opvang is voor veel gezinnen een hoge kostenpost die vermeden kan worden wanneer kinderen thuis of bij familie ondergebracht worden.
- Taalniveau van begeleiders binnen kinderopvangcentra laat soms te wensen over. Hier zou meer op moeten worden ingezet binnen de opleiding.
- Vraagstuk kwaliteitsimpuls VE is momenteel vooral vraagstuk basiskwaliteit op orde houden, mede vanwege grot personeelstekort. Het is nu zorgen dat groepen goed bemenst blijven, zodat er geen wachtlijsten ontstaan. Een echte impuls op dit vlak ligt even stil.

- Monitoren van kwaliteit kan onder meer via CLASS (recent toegepast in Hendrik-Ido-Ambacht en Nissewaard). Een VVE-aanbieder vertelt dat ze zelf kwaliteitsscan door interne professionals laten doen, via [PPIB](#). De uitkomsten zijn bedoeld voor de eigen organisatie en worden niet gedeeld met de gemeente.

STARTLEEFTIJD VE

Een aantal deelnemers had van te voren vragen ingediend, onder andere over de startleeftijd. Het wettelijk kader geeft aan dat starten vanaf 2 jaar mogelijk is. Maar de urennorm 960 uur geldt vanaf 2,5 jaar. Veelal wordt dat daarmee gezien als de startleeftijd.

Uit het GOAB-implementatie onderzoek blijkt dan ook dat meer dan 50% van de gemeenten 2,5 jaar hanteert als startleeftijd en dat de meerderheid plaats vindt in de peuteropvang (dus niet dagopvang).

Uit landelijk en internationaal onderzoek, samengevat in dit [rapport](#), blijkt dat een start tussen 2 en 3 het meest voordelig is voor de cognitieve, taal en sociale ontwikkeling van kinderen. In Noorwegen is gestart met 1,5 jaar en dat toont betere taalvaardigheden op 3-jarige leeftijd mits (educatieve) kwaliteit op orde is.

Hoe zit dat in deze kring? De grote meerderheid start hier (met wennen) voor 2,5 jaar, de meeste al vanaf 2 jaar. Uit het gesprek blijkt dat redenen om eerder te starten vooral liggen rondom meer blootstelling aan de Nederlandse taal. Zo is er een gemeente die vooral meertalige kinderen vanaf 2-jarige leeftijd ve laat volgen. Nederlandstalige kinderen mogen ook eerder starten. Dit gebeurt in de praktijk ook, met 2, 3 of 4 dagdelen. Bij andere aanbieders en gemeenten is sprake van het opbouwen van uren in de periode 2 tot 2,5 jaar. In een ander voorbeeld start het officiële ve-programma bij 2,5 jarige leeftijd, maar kunnen kinderen vanaf 2 jaar naar de peuteropvang.

SAVE THE DATE

De volgende kenniskring (voor gemeenten) wordt op 23 juni 2022 gehouden van 10 tot 12. We gaan er op dit moment vanuit dat dit fysiek in de regio zal zijn. Onderwerpen op de agenda zijn GOAB en NPO. Aanvullende suggesties kunnen van te voren worden doorgegeven. De GOAB-ambtenaren die bij ons bekend zijn, ontvangen voorafgaand aan het overleg de agenda en locatie.

Overige bijeenkomsten, webinars e.d. zijn te vinden op www.goab.eu. Verslagen van eerdere bijeenkomsten zijn op de site terug te vinden, net als handreikingen en verdere informatie.

NB. Aanbieders ve die bij ons waren aangemeld voor de kenniskring van 24 maart ontvangen dit verslag. Emailadressen zijn na het verzenden van het verslag verwijderd.